

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui: .....
Prenumele: .....
.....
Școala de proveniență: .....
.....
Centrul de concurs: .....
Localitatea: .....
Județul: .....

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 punct)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Nyomozás és bűnüldözés a könyvek lapjain

A krimi elnevezése a latin *crimen* (bűn) szóból származik. A krimi, vagy más néven bűnügyi regény, az epika (elbeszélő irodalom) egy népszerű tematikus műfaja, amely a bűntények felderítésével, elkövetésük bemutatásával, lélektani indítóokaik vizsgálatával, valamint a bűnözők, nyomozók (detektívek) és bűnügyi rendőrök világával foglalkozik.

A krimi olyan mű, amelyben a gyilkosságot vagy annak elkövetőjét többnyire nem lehet látni. Ma már a szerzők széles skálája foglalkozik a műfajjal, amely egyszerre szórakoztat, és fejleszti a logikát. Az első krimiként Edgar Allan Poe 1841-ben megjelent *A Morgue* utcai kettős gyilkosság című művét tartják számon. 1887-es megjelenésétől *Sherlock Holmes*, *Arthur Conan Doyle* nyomozója vált mintává a krimiírók számára. Mindezek ellenére „a krimi koronázatlan királynőjeként” *Agatha Christie*-t emlegetik (könyveiből már kétmilliárd példány kelt el), az általa teremtett belga magánnyomozó, *Poirot* pedig a legismertebb detektívkarakter, de a kotnyeles vénkisasszony, *Miss Marple* is nagy népszerűségnek örvend.

A krimi általában megkülönböztetik a művészi célú szépirodalomtól, valamint az olyan tematikus műfajoktól, mint a *sci-fi*, a *horror* vagy a *történelmi regény*. Egyes krimiknél azonban ezek a határok elmosódnak, így több műfajba is besorolhatók.

Az *Ambrózy báró* esetei, *Böszörményi Gyula* könyvsorozata ilyen határmezsgyéjén áll a krimi és a történelmi regény műfajának. A sorozat öt fő kötetből és két kiegészítő kötetből áll: *Leányrablás Budapesten*, *A Rudnay-gyilkosságok*, *Beretva és tör*, *Ármány és kézfogó*, *Bitó és borostyán*, *Nász és téboly*, valamint a *Szer'usz világ*. Érdekesség, hogy az író nem bízott a regény sikerében, az első kötet kézírata két évig pihent egyik fiókjában. Legnagyobb meglepetésére nagyot tévedett, a rajongók egyszerűen nem tudtak betelni a történettel. Ezért történt, hogy a sorozat befejezése után *Böszörményi* kiadott egy újabb részt, amelyben tovább vezette a cselekményt, és elvarrta az addig nyitva hagyott szálak többségét.

A cselekmény az első három kötetben alapvetően egy fő esemény köré fonódik, de egyszerre több idősíkon és több szálon fut. A középpontban az egyik főszereplő, *Hangay Emília* nővérének rejtélyes eltűnése áll. A fiatal lány azért érkezik a századfordulón* a székesfővárosba**, hogy nyomokat kutasson fel tragikus sorsú testvéréről. Eközben botlik bele (majdnem szó szerint) a híres, tehetséges, meglehetősen modortalan magán-detektívbe, báró *Ambrózy Richárd*ba, akivel közös nyomozásba kezdenek, és számos hátborzongató ügyet oldanak meg együtt.

(A zama.hu és a juratus.elte.hu cikkei alapján)

* századforduló: a 19–20. század fordulója (1900 körül)

** székesfőváros: Budapest korábbi hivatalos rangja, megnevezése

Vărszolja a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Milyen témákkal foglalkozik a krimi? Írd ki a szövegből azt a részt, amely választ ad a kérdésre!

---

5 pont

2. Milyen két tematikus műfaj határán áll Böszörményi Gyula regénysorozata? Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. krimi és sci-fi
- b. krimi és horror
- c. krimi és történelmi regény
- d. sci-fi és horror

Helyes válasz betűjele: _____

4 pont

3. Milyen viszonyban van az alábbi két kijelentés? Írd a helyes válasz betűjelét a köztük levő vonalra!

1. Az író nem bízott a regény sikerében.

2. Az első kötet kézírata két évig pihent egyik fiókjában.

- a. A két mondat kizárja egymást.
- b. A 2. mondat az 1. mondat oka.
- c. A 2. mondat az 1. mondat következménye.
- d. Az 1. mondat nem érthető a 2. mondat nélkül.

5 pont

4. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A szöveg alapján Ambrózy Richárd a krimiírodalom legismertebb detektívkaraktere.		
b. A krimi a művészi célú szépirodalom egyik kedvelt műfaja.		
c. Böszörményi Gyula regénysorozata összesen hét könyvből áll.		
d. A sorozat több kötetből áll, mint az író eredetileg tervezte.		
e. Mind az öt fő kötet kizárólag a főszereplő nővérének eltűnését járja körül.		

5 pont

2. Az alábbi mondatokban a szövegkörnyezet alapján értelmezhetők az aláhúzott szóelemek, szavak, kifejezések. Fogalmazd meg, mire utalnak!

Mindezek ellenére „a krimi koronázatlan királynőjeként” Agatha Christie-t emlegetik.

... az első kötet kézírata két évig pihent egyik fiók**já**ban.

Eközben botlik bele (majdnem szó szerint) a híres, tehetséges, meglehetősen modortalan magán-detektívbe, báró Ambrózy Richárdba.

6 pont

3. Az alábbiak közül melyik jelentést fedi a szövegbeli „Arthur Conan Doyle nyomozója” birtokos szerkezet?

- az Arthur Conan Doyle alkalmazásában álló nyomozó
- az Arthur Conan Doyle által valamilyen feladattal megbízott nyomozó
- az Arthur Conan Doyle után nyomozó detektív
- az Arthur Conan Doyle által megalkotott nyomozókarakter

Helyes válasz betűjele: _____

4 pont

4. Húzd alá a mondathangsúlyos szót vagy kifejezést az alábbi mondatokban!

Pl. *Hangy kisasszony és Ambrózy báró számos hátborzongató ügyet oldanak meg együtt.*

- Mindezek ellenére „a krimi koronázatlan királynőjeként” Agatha Christie-t emlegetik.*
- Az első kötet kézírata két évig pihent az író egyik fiókjában.*

4 pont

5. Társítsd a megadott mondatok igéit a hozzájuk kapcsolódó kötelező szereplőkkel (vonzatokkal)! Írd a helyes társításokat a táblázat üres rovataiba! Minden számhoz egyetlen betűjel tartozik.

1) A krimi elnevezése a latin <i>crimen (bűn)</i> szóból származik .	a) IGE + valami/valaki
2) <i>Ma már a szerzők széles skálája foglalkozik a műfajjal.</i>	b) IGE + valami/valaki valamit/valakit
3) A krimi általában megkülönböztetik a művészi célú szépirodalomtól.	c) IGE + valami/valaki valamibe/ valakibe
4) <i>Számos hátborzongató ügyet oldanak meg együtt.</i>	d) IGE + valami/valaki valamiből/ valakiből
5) <i>Eközben botlik bele (majdnem szó szerint) a híres, tehetséges, meglehetősen modortalan magán-detektívbe.</i>	e) IGE + valami/valaki valamivel/ valakivel
6) <i>Egyes krimiknél azonban ezek a határok elmosódnak.</i>	f) IGE + valami/valaki, valamit/valakit, valamitől/ valakitől

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	

6 pont

6. Folytasd az alábbi mondatot úgy, hogy az általad írt tagmondat megadja az esemény...
- ... okát!
  - ... célját!
  - ... után következő további eseményeket!

Hangay Emília a székesfővárosba utazik,...

a.

---

b.

---

c.

---

6 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Hangay Emma, a nővérem immár négy éve nyomtalanul eltűnt. 1896-ban épp tizenhat éves volt, mikor a fővárosba utazott, hogy megszállva rég nem látott nénikénknél, özvegy Schützer Jakabnénál, a millenniumi ünnepségek részese legyen. Én még túl kicsi voltam hozzá, semhogy elkísérhettem volna. Pedig mennyit sírtam, könyörögtem, toporzékoltam és hízelegtem érte! Emmát viszont a papuska könnyű szívvel bocsátotta útra, egyrészt, mert felvilágosult atya volt, aki semmiképp sem akarta a lányait hosszú évekig aranykalitkában tartani, hogy aztán ostoba, szülőkörű szoknyás kanáriként adja őket férjhez. Másrészt biztos volt benne, hogy a nénikénk és annak huszonhat esztendő, tehát akkoriban már jócskán férfikorba lépett fia, Ottó majd vigyáznak rá. [...]

Annak idején a rendőrség persze égre-földre kereste Emmát, de az ezredéves ünnepségek felfordulásában remény is alig volt, hogy megtalálják. Ottó bevallotta, hogy a kiállítás egyik csárdájában kissé túl sok bort nyeldekelt, s így a rábízott vidéki leány elkóborolhatott mellőle. A nyomozók egyike még Marosvásárhelyre is leutazott, hogy kikérdezze a papust, s aztán – végső tanácsstalanságában – még engem is, persze hiába. A kutatást végül azzal az ostoba következtetéssel zárták le, hogy Hangay Emma kisasszony bizonyára beleszeretett a forгатagos nagyvárosi életbe, s mivel semmi kedve nem volt hozzá, hogy visszatérjen a maga unalmas, poros szülővárosába, hát valami nemzetközi sipistához*, vagy szerb folyami hajóshoz csapódott, s csendben megszökött.

Bár akkor én még csak tizenhárom voltam, mégis tisztán láttam, hogy ez merő butaság. Ha valóban ilyen könnyű leány lett volna a nővérem, akkor vajon miért az ünnepségek elején vált kámforrá? Hisz épp csak megérkezett Pestre [...] Ráadásul Emma – bár ezt akkor hiába bizonygattuk a nyomozónak – kicsit sem volt olyan lány! Mióta drága édesanyánk meghalt, és a papuska nevelgetett minket, hármunk közt oly szoros, eltéphetetlen kötelék alakult ki, hogy ha egyikünk beütötte a térdét, a másik kettő akkor is felszisszent, ha épp messze volt tőle.

Emmát rettenetes baj érte, ezt biztosra vettük. Ám azt, hogy a nővérem halott – erről az

évek múlása során egyre többen akartak minket meggyőzni – sem papuska, sem én nem voltunk hajlandóak elhinni. [...]

Négy szomorúságba süppedt év után aztán tényleg történt valami, ami minket igazolt, ám mégis titokban kellett azt tartanunk.

Három nappal korábban az új postamester, Biás István állított be hozzánk, s a küszöböt átlépve mindjárt hosszadalmas szabadkozásba kezdett.

– Vegye a fejemet, Hangay nagyságos úr, mert én, ki itt és most a Magyar Királyi Postát képviselem, bizony azt ezerszeresen megérdemelném – mondta, miközben egyensapkáját gyűrögetve, egyik lábáról a másikra állt. – Meg nem vallhatom magának, miként esett, de úgy tűnik, az elődöm, aki két hete halálozott el... Szóval, hogy az Árus Jenő postamester úr... Tegye az isten oda, ahová illik...! Valamiként elfelejtette kézbesíteni önnek ezt a táviratot. [...] Lássuk csak a feladás dátumát! No igen, már úgy két és fél esztendeje!

Tán mondanom sem kell, hogy a sürgőnyt Emma küldte, még hozzá majd' másfél évvel azután, hogy Schützerék bejelentették az eltűnését.

(Böszörményi Gyula: *Leányrablás Budapesten*. Részlet)

* sipista: hamiskártyás, csaló játékos

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Foglald össze 3–4 mondatban, mit tudunk meg Hangay Emma eltűnésének körülményeiről a fenti részlet alapján!

---

5 pont

2. Az alábbi részletből sejthetjük, milyen elvek szerint nevelte édesapjuk a Hangay-lányokat, szemben a korban elfogadott, a részletben kritizált lánynevelési gyakorlattal. Foglald össze 3–4 mondatban, milyen nevelési célokat választott, és milyeneket utasíthatott el az apa!

„...felvilágosult atya volt, aki semmiképp sem akarta a lányait hosszú évekig aranykalitkában tartani, hogy aztán ostoba, szűklátókörű szoknyás kanárikként adja őket férjhez.”

---

5 pont

